



Ilmastomuutos etenee vauhdilla

Kansainvälisen ilmastotutkijoiden paneeli IPCC perustettiin 1980-luvun lopulla keräämään tietoa ilmaston muutoksista. Paneelin raportteja on laatimassa satoja tutkijoita ja sen näkemysten katsotaan antavan täsmällisintä tieteellistä tietoa ilmaston tilasta.

Vuodesta 1950 **alkaen ilmakehä ja meret ovat lämmenneet**. Kuluneet kolme vuosikymmentä ovat olleet jokainen toistaan lämpimämpiä ja jokainen lämpimämpiä kuin mikään aiemmista vuosikymmenistä vuodesta 1850 lähtien. Ilmasto on lämmennyt vuosien 1880-2012 välillä 0,85 astetta - yhden asteen rajan arvellaan menevän rikki lähiaikoina. Meret toimivat lämmön päävarastona, varastoiden 90 % vuosien 1971 ja 2010 kumuloituneesta energiasta. Lämpimien uimavesien ohella se tarkoittaa yhä kiihtyvää happamoitumista.

Jää- ja lumipeite ovat pienentyneet. 1900-luvun aikana **merenpinta on kohonnut** 19 cm. Ilmakehässä esiintyy koko ajan enemmän **kasvihuonekaasuja**.

Ilmastomuutos nopeutuu kiihtyvällä vauhdilla ja sen vaikutukset ovat peruuttamattomia. Vaikka lopettaisimme kasvihuonekaasujen päästön heti, niiden vaikutukset säilyvät ilmakehässä vielä vuosikausia.

Kustannukset ilmastomuutoksen hillitsemiseksi nousevat koko ajan

Taistelu ilmastomuutosta vastaan ei ole ilmaista. Kansainvälinen energiajärjestön IEA:n varovainen veikkaus tarvittavista vuosittaisista investoinneista tästä päivästä vuoteen 2050 nousee tuhanteen miljardiin. Tämän mittasuhteen investointeja siis tarvitaan, jotta maailma saadaan siirtymään nykyiseltä hiili-intensiiviseltä uraltaan matalapäästöiseen.

Toimet ilmastomuutokset torjumiseksi kallistuvat koko ajan. Jos tarvittavia toimenpiteitä ei aloiteta nyt, päästöjen vähennystavoite vuosille 2030-2050 täytyy asettaa merkittävästi korkeammalle tasolle. Taloudellinen sopeutuminen ilmaston muutoksen hillitsemiseen vaikeutuu entisestään, jos päätöksiä lykätään tuleville vuosikymmenille.

Vuonna 2009 julkaistu Sternin raportti arvioi, että toimimattomuus ilmastomuutoksen hillitsemiseksi syö 5 % globaalista BKT:stä joka ikinen vuosi. IPCC arvioi vuoden 2014 raportissaan, että hillitsemistoimet ovat sitä kustannustehokkaampia, mitä nopeammin ne aloitetaan. Ainoastaan alle 0,06 prosentin BKT-kasvuvauhdilla voidaan varmistaa ilmakehän kestävyys.

Ole yhteydessä!
www.sirpapietikainen.eu
sirpa.pietikainen@ep.europa.eu



Ilmastonmuutoksen torjuntatoimia ei tule nähdä kustannuseränä, joka syöksee Euroopan turmioon. Näillä investoinneilla on tuottoensa: ne auttavat varmistamaan sen, että ilmastonmuutos rajoitetaan kahteen asteeseen. Sivutuotteina syntyy puhtaampaa ilmaa ja ympäristöä - tätä kautta myös esimerkiksi merkittäviä terveyshyötyjä. Lisäksi uusista teknologioista, tuotantotavoista ja innovaatioista on mahdollista saada suunnatonta taloudellista hyötyä. Aurinko- ja tuulienergian kustannustehokkuus lisääntyy vauhdilla ja kansainvälinen energiajärjestö on arvioinut niiden ohittavan tuotantomenetelmänä fossiiliset polttoaineet 2030-luvun alkuun mennessä.

On huomattava, että IEA:n tuhat miljardia pitää sisällään paljon sellaisia investointeja, jotka olisi joka tapauksessa tehtävä. Infrastruktuuriin on joka tapauksessa investoitava, sillä tiet vanhenevat, tietoliikenneyhteydet tarvitsevat uudenlaista infraa, koteja ja toimistoja on remontoitava. Kysymys onkin lähinnä siitä, investoimmeko nuo rahat järkevästi vai pöljästi. Jos tavoitteemme ovat väärät tai puutteelliset, päädymme investoimaan vääriin kohteisiin ja menettämään näin myös pitkällä tähtäimellä paljon rahaa.

Esimerkistä käyvät rakennukset: 90 prosenttia vuoden 2050 rakennetusta ympäristöstä on jo olemassa, joten peruskorjauksien laatu on keskeisessä asemassa rakennuskannan hiilijalanjäljen pienentämisessä. Koska rakennuksia ei kannata syväremontoida joka vuosi, tulee meidän luoda kunnianhimoiset remonttikriteerit tänään, sillä ne koskettavat pitkälti rakennuskantaa vielä kymmenien vuosien päähän.

Lainsäädännöllä on luotava sellaiset raamit, että ne kannustavat ja ohjaavat investointeja oikeisiin kohteisiin. Lainsäädäntö ei ole koskaan neutraalia, vaan se syntyy tietyn maailman ja sen arvojen tarpeisiin. Finanssilainsäädännöstä löytyy useita esimerkkejä siitä, miksi investoinnit ovat vielä vinksallaan: luottoluokittajat eivät tällä hetkellä luokittele yritysten tai maiden ilmasto- ja resurssinkäyttöriskejä. Pääomavaatimukset eivät ota huomioon sitä, investoidaanko hiili-intensiiviseen palveluun tai tuotteeseen, vai clean techiin. Yritysten tilinpäätökset eivät edelleenkään sisällä integroidusti pakollista tietoa ympäristöriskeistä.. esimerkkejä riittää.

Ilmastonmuutos on riski myös sijoittajille

Tällä hetkellä markkinoiden arviot näiden hyödykkeiden arvoista perustuvat oletukselle siitä, ettei ilmastonmuutoksen hillinnästä saada poliittista päätöstä aikaan; jos maailman maat ovat kuitenkin tosissaan ilmastonlämpenemisen hillinnässä, tulee tulevaisuuden talouden perustua uusiutuville, ei fossiilille polttoaineille.

Ole yhteydessä!
www.sirpapietikainen.eu
sirpa.pietikainen@ep.europa.eu



Siirtymä uudentyyppisiin tuotannon ja kulutuksen malleihin romahduttaisi fossiilisten polttoaineiden arvon. Näin ollen hiilikuplan puhkeaminen koituisi kaikkien näihin sijoittaneiden kukkarolle. Halvaksi ei tule kuitenkaan toinenkaan vaihtoehto: jos ilmastonmuutosta ei kyetä hillitsemään, on tästä aiheutuvia kustannuksia mahdotonta arvioida.

Ranskassa hyväksyttiin tänä vuonna maailman mittakaavassa ainutlaatuinen lainsäädäntö, jossa pörssilistatut yhtiöt velvoitetaan julkaisemaan toimintaansa liittyvät ilmatoriskit. Lainsäädännön puitteissa yhtiöiden tulee siis ilmoittaa investoijilleen ne yhtiön rahoitukseen ja toimintaan liittyvät riskit, joita ilmastonmuutos aiheuttaa – mukaan lukien riskit yrityksen käyttämille tuotteille ja sen tuottamille palveluille.

Kyse ei ole vain ympäristötietoisuudesta, vaan puhtaasta rahasta: esimerkiksi pankit HSBC, Citi ja luottoluokittaja Standard&Poors ovat todenneet öljyn, kaasun ja hiilen arvon romahtamisen olevan todellinen riski maailman taloudelle.

Euroopan unioni johtaa ilmastotoimia - vai johtaako?

EU:ta pidetään edelläkävijänä ilmastotoimissa etenkin sen pitkälle viedyn päästökauppajärjestelmän vuoksi. Suuripäästöinen teollisuus näkee siinä myös syyn hidastaa ilmastonmuutostoimia - tuotannon ja työn pelätään siirtyvän Euroopan ulkopuolelle ja heikentävän alueen kilpailukykyä.

EU:n edelläkävijyydestä uhkaa tulla illuusio. Vahvan poliittisen viestin puuttuessa EU:ssa on jätetty käyttämättä se potentiaali, jota uusiutuvan energian sektori voisi parhaimmillaan tuoda. Esimerkiksi kymmenen suurimman aurinkopaneelivalmistajan joukossa ei ole yhtään eurooppalaista yritystä, vaan osaamisen painopiste on siirtynyt Kiinaan. Panostaminen uusiutuviin energiamuotoihin näkyy Kiinassa myös siinä, että maa on ilmoittanut pääsevänsä asettamiinsa ilmastotavoitteisiin etujassaan.

EU-jäsenmaat eivät ole myöskään löytäneet poliittista tahtoa puuttua fossiilisten polttoaineiden tuotannolle ja käytölle annettaviin valtiontukiin. Jo pelkästään suoria tukia tälle teollisuudelle annetaan 100 miljardin euron verran vuodessa. Sen päälle tulevat vielä muun muassa päästökauppajärjestelmän kautta jaettavat ilmaiset päästöoikeudet, joita jaetaan 160 miljardin euron edestä vuosittain hiili-intensiiviselle teollisuudelle. Suorat ja epäsuorat tuet ovat yhteenlaskettuna 480 miljardia euroa vuodessa.

Ole yhteydessä!
www.sirpapietikainen.eu
sirpa.pietikainen@ep.europa.eu



Vaikka fossiilisten polttoaineiden käyttö energiantuotannossa voitaisiin lopettaa 2050 mennessä, suurista EU-maista Saksa, Iso-Britannia, Ranska ja Italia ovat viime vuosina lisänneet hiilen käyttöä. Puolan tuore vallanvaihdos ennakoii niin ikään vaikeita aikoja vähähiilisen talouden edistämiseksi.

EU:n tulisi jatkaa kunnianhimoisella ilmastopolitiikan tiellä. Fossiilisten tukimuotojen lopettamisen ohella Euroopan tulisi tavoitella 60 prosentin lisäystä energiatehokkuuteen ja 50 prosentin lisäystä uusiutuvien käyttöön. Myös hiilidioksidipäästöjen vähennystavoite tulisi olla nyt asetettua korkeampi. Erityisen tärkeää olisi parantaa energiatehokkuutta. Asuminen ja rakentaminen kuluttavat kolmasosan kaikesta tuotetusta energiasta, joten rakennusten energiatehokkuutta parantamalla voitaisiin saada merkittäviä säästöjä.

Pariisissa on pidettävä kiinni kunnianhimon tasosta

Pariisiin ilmastokokoukseen on ladattu paljon odotuksia. Kunnianhimoisimmillaan kokous voi tuottaa ennennäkemättömän laajan, kaikkia osapuolia sitovan ilmastosopimuksen. Ja vaikka kunnianhimosta tingittäisiinkin lopullisessa tekstissä, ilmastokokous on saanut aikaan ennennäkemättömän määrän neuvottelujen ulkopuolisia sitoumuksia esim. finanssitoimijoilta, kaupungeilta ja muilta ilmastotoimien kannalta merkittäviltä tahoilta.

Ilmastosopimuksen pohjana on puhdas matematiikka: jos ilmaston lämpeneminen halutaan pitää alle kahdessa asteessa, maailman valtioiden käytettävänä on vajaa 500 miljardia hiilitonnia vuoteen 2100 mennessä. Hiilidioksidin määrässä se tarkoittaa 1850 miljardia tonnia. Yksistään viime vuonna maailman ilmakehään päästettiin 37 miljardia tonnia hiilidioksidia.

Pariisiin ilmastosopimuksen osapuolet ovat sitoutuneet vähentämään omia hiilidioksidipäästöjään laajemmalla joukolla kuin koskaan aiemmin. Yli 160 maata ovat tehneet lupauksia, joilla katetaan 95 prosenttia globaaleista CO₂-päästöistä. Nämä toimet ovat poliittisesti tärkeitä, mutta riittämättömiä. Niiden myötä ilmaston lämpeneminen saataisiin hillittyä 2,7 - 3 asteeseen ja ilmastobudjetti jäisi 12 miljardia tonnia plussan puolelle.

Määrällisten tavoitteiden tueksi on luotava avoimet ja verrattavissa olevat laskentamenetelmät. Juuri jokin aika sitten kävi ilmi, että Kiinan pienentyneet päästöt johtuvatkin että edellisvuosien päästöjä oli korjattu ylöspäin. Globaaliin päästömatematiikkaan on voitava luottaa.

Ole yhteydessä!
www.sirpapietikainen.eu
sirpa.pietikainen@ep.europa.eu



Yksi tärkeä päätös liittyy myös ilmastorahoitukseen. Kööpenhaminan kokouksessa 2009 perustettu Green Climate -rahastolla on tavoitteena rahoittaa kehitysmaiden sopeutumis- ja hillitsemistoimia 100 miljardilla dollarilla vuosittain vuoteen 2020 asti. EU ja sen jäsenmaat ovat sitoutuneet noin 14 miljardin euron rahoitukseen tämän vuoden aikana. 100 miljardin tavoite saattaa jäädä toteutumatta, kun esimerkiksi Kiina on ilmoittanut jättäytyvänsä sen ulkopuolelle ja jatkavansa sen sijaan etelä-etelä -yhteistyön rahoitusta. Rahoituksen riittävyyden ohella keskustelua käydään lisäksi siitä, missä määrin rahoitusta kanavoidaan suoraan julkiselle sektorille ja toisaalta suoraan yrityksille sekä public-private -yhteistyöhankkeisiin.

Ole yhteydessä!
www.sirpapietikainen.eu
sirpa.pietikainen@ep.europa.eu